

EURÓPAI UNIÓ

A hónap eseményei az Európai Unió belügyi együttműködése terén (december)

A BELÜGYI TANÁCS LENGYEL ELNÖKSÉG ALATTI UTOLSÓ ÜLÉSÉRE 2011. DECEMBER 13-ÁN KERÜLT SOR BRÜSSZELBEN, ez alkalomból lehetőség adódik a lengyel elnökség teljesítményének előzetes (a szerző általi szubjektív) értékelésére is. Mindannyian érzékeltük, hogy júliusban Lengyelország hatalmas energiákkal, jelentős méretű stábbal, rendkívül magabiztosan és ambíciózusán vágott neki soros elnökségi feladatainak ellátáshoz. Figyelembe véve, hogy a magyar elnökséghez hasonlóan, a lengyeleknek is rendkívül súlyos nehézségekkel kellett megküzdeniük, alapvetően úgy ítéltető meg, hogy jól kormányozták a nem éppen jó állapotban lévő közös, hajót és sikeres fél évet zártak. Mindazonáltal, éppen a jelentős mértékű, a relatíve a külső körülmények által generált többletmunka terhe miatt, kevesebb energiájuk jutott a saját elnökségi kezdeményezéseikre. Ez leginkább a kiindulási alapként benyújtott írásbeli kezdeményezéseken volt tetten érhető, mindazonáltal ezek tartalmát, annak érdekében, hogy uniós szinten is valódi hozzáadott értéket jelentsenek a tárgyalások folyamán, sikerült korrigálni. Az elnökségük alatt azonban végig érzékelhető volt a magyarokkal való szolidaritásuk, sajnos sokkal erősebben, mint a mi elnökségünk alatt, észrevételeinket szinte minden alkalommal becsben tartották.

A lengyel elnökség által megjelölt prioritások között számunkra is kiemelt jelentőségű volt a keleti partnerség országai és az EU közötti kapcsolat szorosabbra fűzése. A csúcs megrendezésén túl szinte minden papírban hivatkoztak a keleti partnerség országaival való szorosabb együttműködésre, és ezt sikerült az érdektelenebb tagállamok számára is elfogadhatóvá tenni. A lengyel elnökség végén csatlakozási szerződés aláírására került sor Horvátországgal, ez a lépés a jelenlegi bővítésszkeptikus időkben mindenképpen siker. Sikerült elfogadni az európai védelmi határozatról (nagy vonalakban a távoltartás kölcsönös elismerését jelenti) szóló irányelvet is, amely eredetileg spanyol–lengyel kezdeményezés volt, és bár a tervezet az áldozatvédelem komplex megközelítésének bizottsági óhajával szembe menő, több sebből vérző volt, az előző trió és a lengyel elnökség munkájának gyümölcseként, december 13-án az Európai Parlamentben pozitív eredménnyel lezajlott vég-

szavazásnak köszönhetően, révbe jutott a kezdeményezés. Belügyi szempontból kevésbé érdekes, de jelentős eredmény, hogy néhány igencsak bosszantó és nehezen kezelhető intézményi konfliktust is sikerül – ha csak ideiglenesen is, de – kezelnie a lengyel elnökségnek. Ilyen volt az Európai Parlament minősített információkhoz való hozzáférése és a korrelációs táblák problematikája.

Egy apró hibaként azonosítható dolog a lengyel elnökség idején is szembeötlő volt. A rutinalanság az új tagállamok esetében egyebek között a napirendek összeállításakor meglévő optimista hozzáállásban jelenik meg. Ez a mi elnökségünk idején is többnyire így volt. A lengyel elnökségnél azonban valamennyi tanácsülés napirendje rendkívül túlsúfolt volt, a napirenden lévő témák súlya és a politikai viták várható hossza pedig minden egyes alkalommal jó előre láthatóvá tette, hogy a napirend tarthatatlan. A tanácsüléseket megelőző elkészítő nagyköveti szintű fórum (COREPER) napirendjének hossza pedig valószínűleg rekordot is döntött. Nem volt ez másként az utolsó alkalom előtt és magán a tanácsülésen sem.

Ismét napirenden volt a schengeni övezet irányításának jövője elsősorban a rendszer reformjára vonatkozó bizottsági elképzelések tükrében, de újabb vitafordulóra került sor a román–bolgár schengeni csatlakozás ügyében is, utóbbi esetében sajnos újra kézzelfogható eredmény nélkül, de biztató jövőképpel. Megszületett a végső döntés, hogy sor kerül Liechtenstein schengeni csatlakozására, az erről szóló tanácsi határozat elfogadására is a decemberi ülésen került sor. A tanácsülésen beszámoló hangzott el a SIS–II projekt állásáról. Ezekben a hónapokban zajlik a SIS–II megfeleléségi tesztelése műszaki szakértői szinten. Magyarország az elsők között sikeresen fejezte be ezt a tesztfázist, és készen állunk a részvételre a megfeleléségi tesztben, 2012 folyamán pedig további tesztekre kerül sor.

MAGYARORSZÁG ÉS AUSZTRIA KÖZÖS LEVÉLBEN HÍVTA FEL SZEPTEMBERBEN A BEL- ÉS IGAZSÁGÜGYI TANÁCS FIGYELMÉT A NYUGAT-BALKÁN TÉRSÉGÉBEN MEGNÖVEKVŐ ILLEGÁLIS MIGRÁCIÓS NYOMÁSRA. A rendelkezésre álló adatok és a közös uniós fellépésről folytatott korábbi viták során elhangzott tagállami álláspontok alapján a lengyel elnökség jelentést készített a jelenlegi illegális migrációs helyzetről, és javaslatot tett a további szükséges intézkedésekre. A dán elnökség célja, hogy a javasolt és megvitatás előtt álló intézkedésekhez végrehajtási ütemtervet készítsen, amelyben érdekeltége folytatni természetesen Magyarország mindenképpen nagyon aktívan részt vesz.

A vita nélküli pontok között számos tanácsi következtetés elfogadására került sor, amelyek mint elnökségi kezdeményezések kiemelendők a lengyel eredmények között. Születtek tanácsi következtetések az euróhamisítás, a gyermekpornográfia internetes terjedése elleni küzdelem és a kulturális javak védelme tárgyában is. A keleti partnerség országaival való bel- és igazságügyi együttműködés főbb irányvonalait is következtetések formájában rögzítette a tanács. Különösen nagy súlyt fektetett a lengyel elnökség – a közelgő lengyel–ukrán közös rendezésű futball-Eb okán is – a sportesemények biztonságát növelő európai együttműködés fejlesztésére, a fél év során kimunkált következtetéseket vita nélkül fogadta el a tanács. Természetesen az ülés végén lehetőséget kapott felszólalásra a következő soros elnökség is: Dánia bemutatta programját. A dán miniszterek már az informális tanácsülésük témáit is megjelölték, a belügyi témák között a migrációs kérdések és a terrorizmus elleni küzdelem lesz hangsúlyos.

A LENGYEL ELNÖKSÉG ELÉRKEZETTNEK LÁTIA AZ IDŐT ARRA, HOGY A TANÁCS SZAVAZZON AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG ÁLTAL AZ AMERIKAI FÉLLEL ÚJRATÁRGYALT MEGÁLLAPODÁSTERVEZETRŐL. A tanács minősített többséggel támogatni tudta az amerikai féllel már parafált szövegváltozatot, így a lengyel elnökség felhatalmazást kapott a megállapodás Európai Unió nevében történő aláírására. Az aláírt szöveget az Európai Parlamentnek is jóvá kell hagynia, hiszen a liszaboni szerződés szerint anélkül nem jöhet létre a megállapodás. A parlamenti szavazás már valószínűleg áthúzódik a dán elnökség idejére.

DECEMBERBEN KÉT FONTOS ESEMÉNYRE IS SOR KERÜLT A CEPOL KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL. Ezek az események elsősorban azért kiemelkedők, mert magyar kötődésük is volt: gyakorlatilag az elnökségi eredményeink megtestesüléseiként értékelhetők. Az egyik ilyen egy a rendőrségi orvos szakértők és pszichológusok részére megrendezett képzés volt, Bramshillben, a Cepol központjában. Az EMPEN-hálózat létrehozása a magyar elnökség egyik eredménye volt: olyan orvos, igazságügyi orvos szakértő és pszichológus szakértőket tömörít, akik a rendészeti munkában hasznosítják tudásukat. A hálózat létrehozásával lehetőség nyílt arra, hogy a szakértők kicseréljék hasznos tapasztalataikat és legjobb gyakorlataikat. A hálózat résztvevői a munkaműhely keretében megjelölték azokat a területeket is, amelyeken 2012 folyamán kívánnak tréningeket tartani.

A másik rendezvény egy rendőrkutyás szeminárium volt Franciaországban, Magyarország ebben is közreműködött. A cél olyan, a rendészetben al-

EURÓPAI UNIÓ

kalmazott kutyákkal foglalkozó szakértői hálózat létrehozása, amelyhez a jogi alapot a magyar elnökség alatt elfogadott tanácsi határozat adja. Az operatív célok és szükségletek feltérképezésében és a hálózat működésének kidolgozásában a Frontex is aktívan részt vesz. A résztvevők ellátogattak a francia kutyakiképző központba, és tájékozódhattak a kutyák alkalmazását lehetővé tevő francia jogszabályokról és bepillanthattak a francia kutyakiképzők munkájába is.

AZ EUROPOL ÉS AZ INTERPOL KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS SZOROSABBRA FÜZÉSÉNEK ÚJABB FONTOS ELEME VALÓSULT MEG DECEMBER 20-ÁN. Létrejött a két szervezett közötti biztonságos hálózati kapcsolat, ennek révén lehetővé válik a rendészeti érdekek sérelme nélküli, gyors és biztonságos közvetlen információcsera a két szervezet között. Ez fontos eleme az októberben létrejövő együttműködési megállapodás végrehajtásának, ennek nyomán újabb hatékony eszköz áll rendelkezésre elsősorban a terrorizmus, a kalózkodás, a számítógépes bűnözés és a gyermekpornográfia terjedése elleni küzdelemben.

AZ EUROPOL ÉS AZ EMCDDA KÖZÖS JELENTÉST KÉSZÍTETT AZ AMFETAMIN ÉS SZÁRMAZÉKAI, ILLETVE PREKURZORAI ÁLTAL JELENTETT EURÓPAI FENYEGETTSÉG ÉRTÉKELÉSÉRŐL. A jelentés tartalmaz egy rövid globális helyzetértékelést, amelyben elhelyezi az európai összefüggéseket. Bemutatja a keresleti és a kínálati oldalon tapasztalható tendenciákat, beleértve az előállítás és a kereskedelem aspektusait is. Tartalmaz referenciákat a közös nemzetközi és európai felépésekre is. A jelentés konklúziója leszögezi, hogy a valós európai helyzet megítéléséhez több információra lenne szükség. Kiemelten fontos lenne, hogy a szupranacionális jelentőrendszerekből kiszűrjék a divergenciákat, a jelenlegi struktúrában ugyanis nincs megbízható kvantitatív információ a tagállamokban lefoglalt és elkobzott kábítószerekről. Nyilván a trendelemzéssel foglalkozó szakemberek számára is jelentős próbatétel az egyre újabb jelenségek nyomon követése, az átfedések kiszűrése, ez mégis nélkülözhetetlen a megfelelő statisztikák és helyzetképek kialakításához.

Összeállította: Szabó Adrienn